

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

The Academic Leadership of Administrators Affecting Professional Learning Community of Schools

Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

วนิดา เชื้อคมตา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์² ดร.พกาพรพรรณ วรรณานาม³

Wanida Chuekomta¹ Asst. Prof. Dr.Ploenpit Thummarat² Dr.Pakapan Wananam³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ศึกษาความสัมพันธ์ ศึกษาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนในปีการศึกษา 2565 จำนวน 339 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูผู้สอน จำนวน 269 คน จากจำนวน 70 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน และสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ คุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48 – 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Independent Sample การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้น (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³Course teacher in Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้ติดต่อ, อีเมล: วนิดา เชื้อคมตา, wanidatuckting@gmail.com

รับเมื่อ 18 เมษายน 2566 แก้ไข 21 มิถุนายน 2566 ตอรับ 24 มิถุนายน 2566

3. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เสนอแนะไว้จำนวน 4 ด้าน ที่ คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และด้านการ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

The purposes of this correlational research were to study, compare, determine the relationship, identify the predictive power, and establish the guidelines for The Academic Leadership of administrators affecting Professional Learning Community of schools under Sakon Nakhon primary educational Service area office 1 in accordance with the perception of administrators and teachers categorized by positions, school of sizes, and work experiences. The sample group, The sample size was determined using the Craigie table and Morgan and the Multi-Stage Random Sampling, yielded a total of 339 participants consisting of 70 administrators and 269 teachers from 70 schools in the 2022 academic year. The tool for data collection was a set of questionnaires with the discrimination ranging between 0.48 – 0.91, 0.97 reliability, and structured interview from. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Sample t-test, One Way ANOVA F-test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, Stepwise Multiple Regression analysis.

The findings were as follows:

1. The Academic Leadership of administrators and the Professional Learning Community of schools were at a high level.

2. The Academic Leadership of administrators, As perceived by participants revealed than in terms of positions, school administrative factors was different at the .01 level of significance overall; there was different at the .05 level of significance overall; and In terms of work experience; there was no different.

3. Professional Learning Community of schools, 1) as perceived by participants revealed than in terms of positions, school administrative factors was different at the .01 level of significance overall; 2) In terms of school sizes, there was different at the .01 level of significance overall; and 3) In terms of work experience; there was no different.

4. There was a statistically significant positive relationship between the academic leadership of school administrators and the professional learning community at the level of .01 with high correlation.

5. Academic leadership of school administrators with power to predict professional learning communities of schools was statistically significant at the level of .01 is promoting academic learning atmosphere, curriculum administration and teaching and learning, supervision, monitoring and evaluation of teaching and learning and vision, mission and the goal.

6. The guidelines for developing the Academic Leadership of Administrators affecting Professional Learning Community of Schools involved four aspects Academic learning atmosphere, Curriculum administration and teaching and learning, Supervision, Monitoring and evaluation of teaching and learning and vision, Mission and the goal.

Keyword: The Academic Leadership of Administrators, Professional Learning Community of Schools

ภูมิหลัง

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการบริหารจัดการของผู้บริหารในสถานศึกษาในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุนและโน้มน้าว จูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร และการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (บุญพา พรหมณะ, 2561, หน้า 30) และภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลในการนำหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการ เป็นสัมพันธระหว่างผู้นำกับผู้ตามซึ่งผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่ม และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย (ปิยพร บุญใบ, 2563, หน้า 25)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนเป็นแนวทางที่พัฒนาการศึกษาทุกระดับโดยหัวใจสำคัญของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงานและหากมองอีกมุมหนึ่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ เครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน ครูช่วยกันขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการปฏิรูปที่เกิดจากภายใน คือ ครูร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนาน และเสริมแรงกันทั้งจากภายในและภายนอก (เอกพล อยู่ภักดี, 2560, หน้า 37) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะใช้ศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุน (ปานหทัย ธรรมรัตน์, 2564, หน้า 75) จากองค์ประกอบที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้นำมาใช้ในองค์กร มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อการนำทางและทำให้กระบวนการความร่วมมือง่ายขึ้น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งครูผู้สอน ที่เป็นผู้นำทางวิชาการ และความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต่อ

แบบแผนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้วางแผนไว้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อการจัดการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนใหม่ที่ผู้บริหาร และครูจะต้องร่วมมือกันเพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้จากประสบการณ์ ทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมันให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการจัดการศึกษา และทางวิชาชีพสำหรับผู้บริหาร ครู และการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครู ในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นมืออาชีพนอกจากนั้นยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

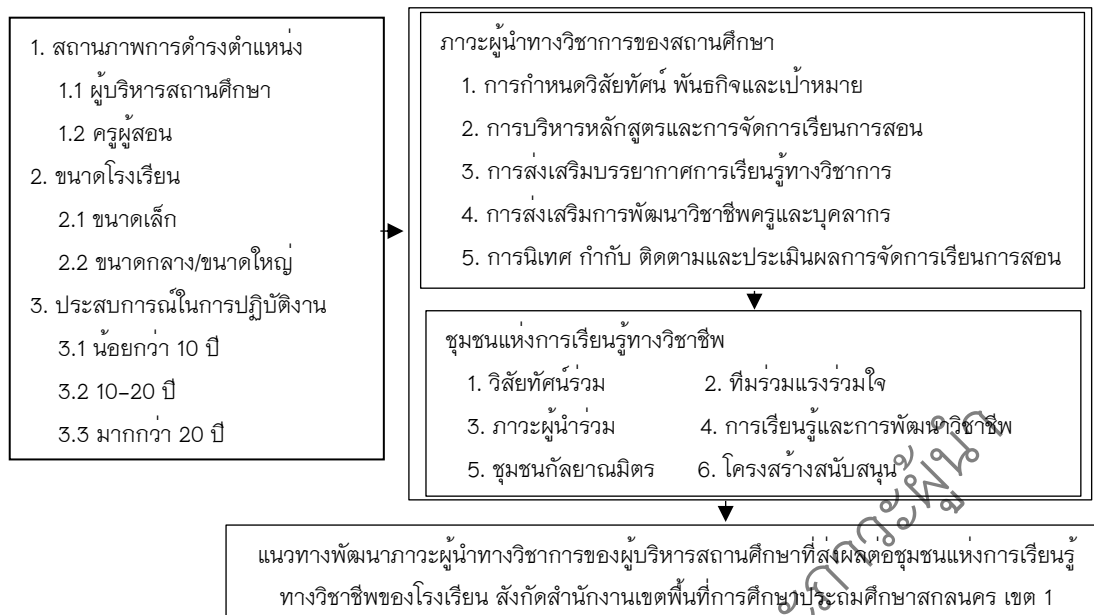
คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและเปรียบเทียบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,655 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,473 คน จากทั้งหมด 175 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 339 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครูผู้สอน จำนวน 269 คน จากโรงเรียน 70 โรงเรียน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan และวิธีสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 6 ตำบล ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเก็บข้อมูลผ่านระบบ Google form โดยแนบลิงค์ (Link) หรือคิวอาร์โค้ด (QR-Code) ซึ่งหากข้อมูลไม่ครบถ้วนผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่เป็นเอกสาร และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมถึงส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้ 1. ร้อยละ (Percentage) 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)
2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$)
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน
4. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผลการหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

7. แนวทางการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีจำนวน 4 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย โดยผู้บริหารครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เรียน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยสร้างหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ นำข้อมูลผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยจัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายด้วยกลยุธยมิติ และต้องให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อให้ครูได้นำไปปรับใช้ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่วุฒิบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายจึงสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัสวี ยาทองไชย (2565, หน้า 223) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และด้านที่มรุมแรงร่วมใจ ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูผู้สอน มีการประชุมเพื่อปรึกษาปัญหา จัดตั้งทีมงานและวางแผนร่วมแก้ปัญหา เข้าใจเป้าหมายของการดำเนินงานของสถานศึกษาตรงกัน มีการกำหนดกิจกรรมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติพงษ์ ต่างเกษิ (2565, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 2 พบว่า ระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ส่วนที่เหลือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามองว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรอบรู้มากกว่าครูผู้สอน เกิดจากการฝึกอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหารอื่นที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงทำให้มองภาพรวมทางการบริหารวิชาการดีกว่าครูผู้สอน ส่วนครูผู้สอนจะมองงานด้านวิชาการที่ตนรับผิดชอบเพียงด้านเดียวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยพร บุญไพบ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง/ใหญ่ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาน้อย ผู้บริหารจึงสามารถพูดคุย สื่อสาร และสามารถประชุมหารือได้อย่างใกล้ชิด เมื่อมีครูจำนวนน้อยครูจะพัฒนาตนเอง ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนมากที่สุด ในขณะที่สถานศึกษาขนาดกลาง/ใหญ่มีจำนวนบุคลากรทางการศึกษามาก จึงไม่สามารถส่งต่อความคิด ให้คำปรึกษา และประชุมได้อย่างทั่วถึง การส่งเสริมทางด้านวิชาการก็เป็นโดยยากที่จะทำให้ครูได้เข้าร่วมอบรมครบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สราวุธ สิมมาจันทร์ (2563, หน้า 99) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกัน

3.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก นโยบายการบริหารจัดการด้านการพัฒนาบุคลากรครูที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทุกระดับมีความเท่าเทียมกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทำให้มีประสบการณ์และเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาทางวิชาการ และทั้งยังสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้หลากหลายช่องทาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญพา พรหมณะ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน พบว่า

4.1 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านภาวะผู้นำร่วม และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ส่วนที่เหลือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนางานด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งหวังให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาหรือจุดที่ควรพัฒนา และนำปัญหาเหล่านั้นดำเนินการแก้ไข ส่วนครูผู้สอนมองว่ากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มองเห็นความสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่ละเอียดเท่ากับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านโครงสร้างสนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ ด้านภาวะผู้นำร่วม และด้านภาวะผู้นำร่วม และการพัฒนาวิชาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง/ใหญ่ ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนที่น้อยกว่า ครูสามารถสอนแบบตัวต่อตัวได้ ทำให้ครูสามารถระบุปัญหาที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และนำมาปรึกษาค้นหาแนวทางแก้ไข ซึ่งการที่บุคลากรที่มีจำนวนน้อยกว่าสามารถรับฟังความคิดเห็นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสามารถควบคุมดูแลได้อย่างทั่วถึง ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากรมาก ครูมีโอกาสพบปะพูดคุยกันน้อย ส่งผลให้การร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านความรู้ นวัตกรรมการสอนเป็นไปได้น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กิตติพงษ์ ด่างเกษิ (2565, หน้า 211) ได้ศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้รับประสบการณ์ผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างเท่าเทียมกัน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนางานเท่า ๆ กัน และมีการติดตาม รายงาน ประเมิน นิเทศติดตามกระบวนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนาถลดา บุษบงค์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามามีส่วนช่วย โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผ่านการกลั่นกรองจาก

กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่คิดว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียน และสามารถแก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้และความประพฤติได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ($X_{ry}=0.825$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนได้ คือ ด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการ เรียนการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียน ได้ร้อยละ 65.8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จในด้านการบริหารวิชาการ จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญเลย คือ การจัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ผู้บริหารและครู มีการวางแผนงาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และร่วมกำหนดระบบหลักสูตรให้เป็นไปตาม มาตรฐานทางวิชาการ กำกับติดตามผลและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ให้ครูได้จัดการเรียนรู้และการให้ความสำคัญต่อภาระงานครูเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน และผู้บริหารมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู อย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญเรือน พรหมลาชา ณ สกลนคร (2564, หน้า 228) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การนิเทศกำกับและติดตาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านการ บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ วิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างสนับสนุน และทีมร่วมแรงร่วมใจ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำด้านดังกล่าวมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ดังนั้น ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาให้เข้มข้นมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกับสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ที่มีบริบทต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ซึ่งพบว่า มีระดับน้อยที่สุดในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ ต่างเกษิ. (2565). *สมรรถนะประจำสายงานของครูที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ขวัญเรือน พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นาถลดา บุษบงค. (2563). *สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บุญพา พรหมณะ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มนัสวี ยาทองไชย. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะประจำสายงานของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สรายุทธ ลิ้มมาจันทร์ (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เอกพล อยู่ภักดี. (2560). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. *วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(2), 36 – 45.